

EKERÖ pastorat

juli · augusti · september 2025

Sommarmusik

**Historiens vingslag:
Orgeltrampare**

**Kyrkogården — en
mötesplats med fokus på livskraft**

En vänlig grönskas rika dräkt
har smyckat dal och ängar.
Nu smeker vindens ljumma fläkt
de fagra örtesängar.
Och solens ljus
Och lundens sus
Och vågens sorl bland viden
Förkunna sommartiden.

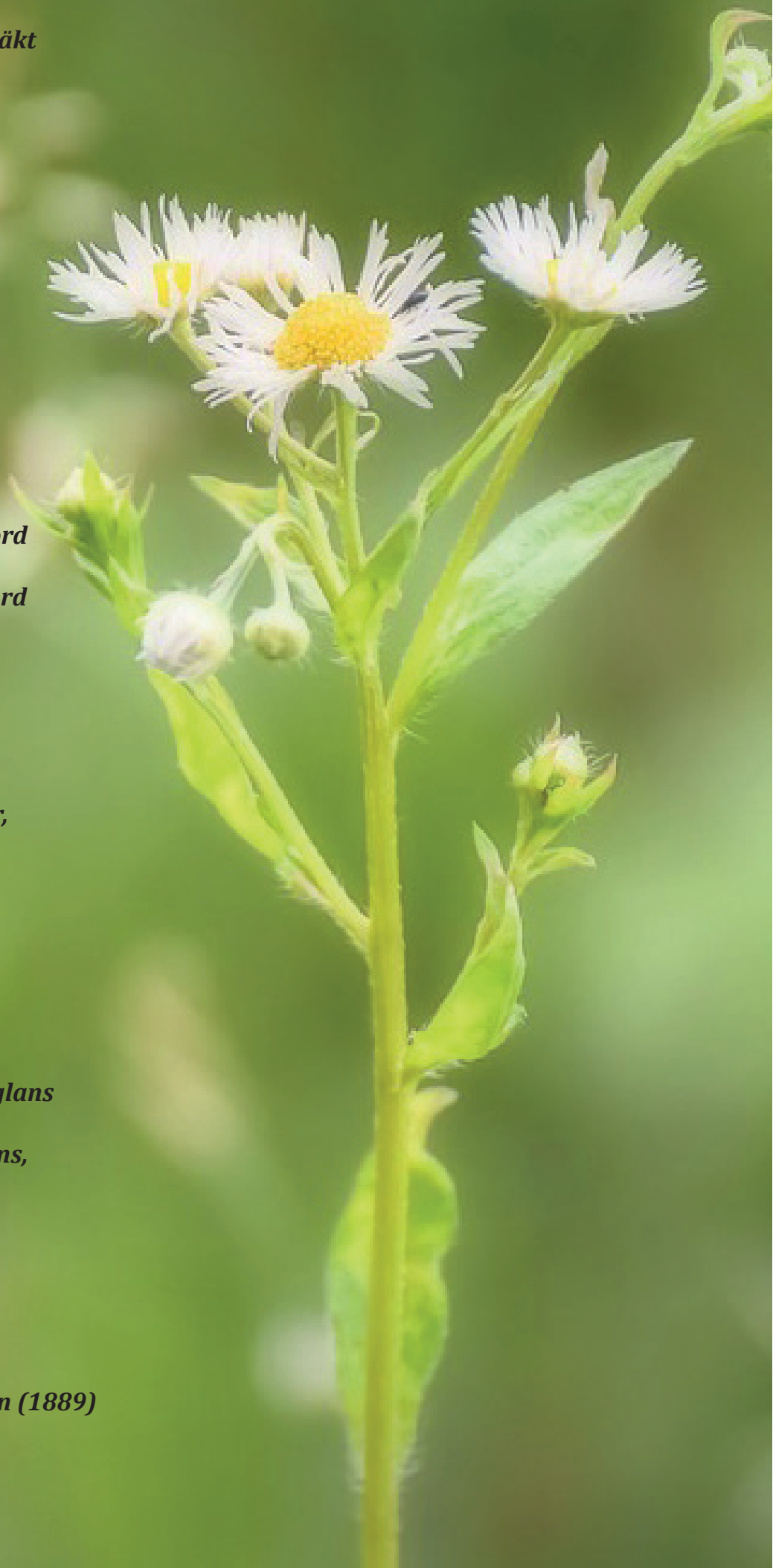
Sin lycka och sin sommarro
de yra fåglar prisa.
Ur skogens snår, ur stilla bo
framklingar deras visa.
En hymn går opp
av fröjd och hopp
Från deras glada kväden,
Från blommorna och träden.

Men du, o Gud, som gör vår jord
så skön i sommarns stunder:
Giv att jag aktar främst ditt ord
och dina nådesunder.
Allt kött är hö
och blomstren dö,
Och tiden allt fördriver,
blott Herrens ord förbliver.

Allt kött är hö, allt flyktar här,
och snart förvissna gräsen.
Hos dig allena, Herre, är
ett oförgängligt väsen.
Min ande giv
det nya liv,
som aldrig skall förblomma,
fast äng och fält stå tomma.

Då må förblekna sommarns glans
och vissna allt fåfängligt;
min vän är min och jag är hans,
vårt band är oförgängligt.
I paradiset
an, huld och vis,
mig sist skall omplantera,
där intet vissnar mera.

Psalm av Carl David af Wirsén (1889)

SOMMAR i pastoratet innebär sommarmusik och vår sopplunch serveras också torsdagar hela sommaren. Våra kyrkogårdar prunkar av grönska och vackra blommor, en oas för vila och ro på många plan.

"KONFA"-LÄGER

Sommar är också tid för ett av alla våra konfirmationsläger. Läs mer om detta och möt våra två nya medarbetare i ungdomsverksamheten.

HISTORIENS VINGSLAG

Läs om orgeltrampare, ett utdött yrke. Inom pastoratets område har det funnits inte mindre än 12 stycken.

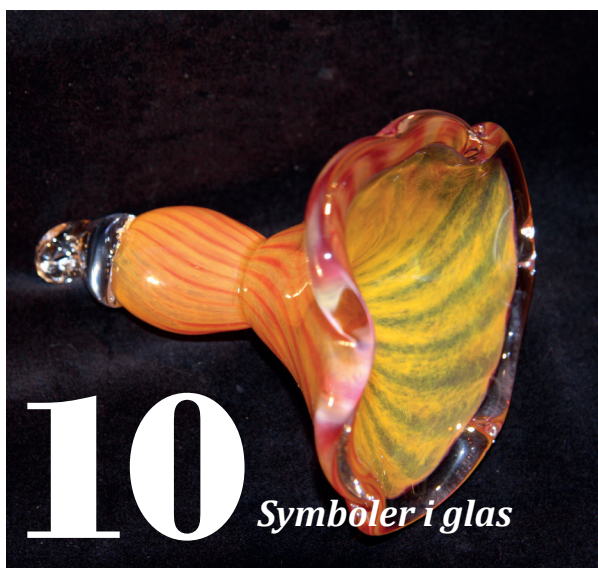
Ewa Linnros, redaktör

Konfirmation

Historiens vingslag

Symboler i glas

"Du gör dig påmind om din storhets i var blomma skön,
där humlan hämtar näring och mitt öga finner ro.
I bergens och i havens storhet, och på ängen grön,
där får jag hämta kraft och hopp, där växer min tro."

Lars Brandström, ur *Psalmförlaget*.

Vi ska få en ny psalmbok! Det ligger långt fram i tiden, för det är ett stort arbete som ska göras – och Ekerö pastorat är med i det arbetet! Fram till och med november 2026 kommer vi att provsjunga nya psalmer i våra gudstjänster och andakter för att se om de håller till en framtida psalmbok. Om du, som jag, älskar att sjunga psalmer – kom med och sjung!

Anita Elweskiöld, kyrkoherde

UTGES AV EKERÖ PASTORAT

Ekerö pastorats församlingsblad delas ut fyra gånger om året till alla hushåll i våra tre församlingar Adelsö/Munsö, Ekerö och Lovö.

Ansvarig utgivare: Anita Elweskiöld • Redaktör: Ewa Linnros

Upplaga: 7 500 ex. Tryck: Billes Tryckeri AB • Utdelning: Ekerö budservice, samhällsinformation

Foto: Kenneth Bengtsson, Alex Giacomini /Ikon, Joakim Carlström/Ikon, Emma Cednert, Stefan Cristoph, Gustav Hellsing, Magnus Ehntorp, Ewa Linnros, Henrik Mattsson/Ikon, Anna Thorstensson. Omslagsbild: Ekerö kyrkogård, foto: Ewa Linnros.

Vi reserverar oss för programförändringar efter pressläggning. Aktuell information finns på vår hemsida:

www.svenskakyrkan.se/ekero • Lokaltidningen Mälaröarnas nyheter • Affischering • Våra digitala skärmar

Kontakt/adress: Björkuddsvägen 2. Öppettider: Må-fre 9:00-15:00. Telefon: 08-560 387 00 (Må-fre 9:00-12:00)

Postadress: Box 116, 178 22 Ekerö • e-post: ekero.pastorat@svenskakyrkan.se

Nytillskott till ungdom

En kyrkohistoriker och blivande präst och en skådespelare; Lucas Svärd och William Sarenfält är pastoratets nytillskott till ungdomsverksamheten. Två mångfacetterade killar som började arbeta på pastoratets ungdomsverksamhet i januari.

Lucas är 24 år, gift och har barn. Han har redan hunnit med att ta en magisterexamen i kyrkohistoria. Inte nog med det, han har bara drygt ett år kvar på sin väg till att vigas till präst.

William är 23 år, bor ihop med sin sambo och har pluggat till skådespelare.

— Min mamma är kyrkoherde så jag är ett "kyrkubarn" som har varit i kyrkan så länge jag kan minnas, berättar William som också skriver dikter. Dikterna finns på Instagramkontot "Poesi av William".

Båda killarna arbetar med konfirmanderna.

Lucas har ett särskilt ansvar för ungdomskvällarna som sker varje onsdag. William har sina konfirmandgrupper och åker med dem på läger.

— Jag är också med på ungdomsledarutbildningen och jobbar även med skolkirken, berättar William.

Till hösten växlar de arbetsuppgifterna.

Ungdomsarbete är inte nytt för dem. William har jobbat i Vaxholms församling där han varit en del av alla verksamheter.

— Sedan har jag varit på läger sen jag var liten och följt med mamma. Så jag var den här konstiga sexåriga pojken som var på konfirmandernas läger.

Lucas då?

— När man läser till präst gör man praktik. I Sigtuna där jag gjorde min senaste praktik, var jag med i deras konfirmandarbete. Jag har fått med mig jättemycket därifrån. Att tänka både kyrka och pedagogiskt är en balans mellan att berätta om vad kyrkan står för och samtidigt göra det, utan att ungdomarna somnar när vi pratar om det.

Hur gör man det?

— Jag tror att mycket handlar om att respektera ungdomar och behandla dem som människor, att ha en tilltro till att de kan lära sig. Att ge en person ansvar att vara med. Det jobbar vi med i pastoratet också. Ungdomarna får vara med när vi firar gudstjänst och dukar altaret och läser texter. Det gör något med en människa när man får ett ansvar.

En enkätundersökning visar att unga vuxna 16–30 år, diskvalificerar sig själva i kontakten med kyrkan. De tänker kanske att de inte tror tillräckligt, på "rätt" sätt, eller kanske inte tror alls.

— Ungdomar är ju människor som alla andra. Det finns en trend nu att ungdomar kollar mycket på plattformen "Jesus TikTok". Det är ju jätteroligt, men det är viktigt att förankra att det de kollar på, det finns här också. Svenska kyrkan har en jättefin tanke som heter den förekommande nåden. Det vill säga att vi döper först. Sen frågar vi. Sen börjar vi utbilda. Vi ställer inga frågor. Det viktigaste är att du är här, att du är en del av gemenskapen. Det tror jag är rätt sätt att gå även med ungdomar. Du behöver inte kunna en massa. Kom hit. Var en del av vår gemenskap. Sen kan man lösa allt annat, säger Lucas.

” **En del av problemet för de som inte vill närma sig kyrkan är att förutfattade meningar bildar som ett starkt glas som gör att man inte tar sig igenom** ”

— Det viktiga är att konfirmanderna får med sig att du är inte värdefull bara för att du är bra på fotboll, är smart, är bra på historia eller matte. Du är värdefull för att du är du. Det är för att du föddes som du är värdefull, det är för att du finns. Allt som händer runt om det är inte det som gör dig värdefull. Utan du är du och det räcker så, säger William och Lucas fortsätter:

— Vår religion är ju en relation med Gud. Men då måste man också arbeta med relationer. Och det är det fina med läger. Då får man de här samtalen lite senare på kvällen när man sitter och dricker en kopp kaffe och pratar om allt möjligt som dyker upp.

William Sarenfält och Lucas Svärd

Vilka frågor och funderingar kring kyrkan och religion möter du bland ungdomarna?

— Jag brukar oftast få frågor som handlar om vad jag tror på personligen. De är nog inte intresserade av vad alla tror, de vill veta vad en person tror. "Tror du på Gud? Varför tror du på Gud? Tror du på djävulen?" Ja, mycket handlar om mig som person. Att vara en förebild är särskilt viktigt. Det handlar om att vara en person som konfirmander och unga och andra kan känna att de litar på, säger William och Lucas hakar på:

— Jag tänker att det är en väldigt viktig del att varje generation måste upptäcka evangeliet på nytt. För femtio eller hundra år sedan fanns det mycket skam och skuld i kyrkan. Då nådde man kanske fram till folk genom att säga "kom till Kristus så blir du avlöst". Ska man nå fram till ungdomar måste man hitta vad de har för problem, vad de mår dåligt över. Vi måste vara lyhörda och villiga att anpassa oss, vara formbara utan att tappa vår identitet, så att de kan känna sig hemma så snart som möjligt. En del av problemet för de som inte vill närma sig kyrkan är att förutfattade meningar bildar som ett starkt glas som gör att man inte tar sig igenom. Man tror att man måste vara på ett visst sätt för att få vara med.

Både Lucas och William pratar om att det inte är lätt att vara ung. Ungdomarna lever i en värld med Tiktok och Instagram. Den världen lämnar de aldrig när de kommer hem. Men på lägren kommer de från det.

” **Det viktiga är att konfirmanderna får med sig att du är inte värdefull bara för att du är bra på fotboll, är smart, är bra på historia eller matte. Du är värdefull för att du är du.**

— Vi har ju ett tomrum inom oss. Sitter man med mobilen hela tiden, då fyller man tomrummet med det. Tar man bort mobilen, skapas ett nytt tomrum som jag hoppas kan fyllas med Gud, eller åtminstone med relationer eller något som har värde och substans. Så jag tror att det är super-viktigt att man tar bort telefonerna, säger Lucas.

Han och William ser fram emot det fortsatta arbetet med ungdomarna och att skapa en positiv och stödjande miljö för dem.

— Det ska också bli väldigt kul att vara med från start när nya konfirmander börjar i höst. Då kan vi vara med från början och få se hur de växer hela vägen, säger William.

Text: Ewa Linnros

Vad innebär det att tro?

Att tro på Gud och kalla sig kristen har blivit mindre självklart i våra dagar. Kyrkoherde Anita Elweskiöld svarar på frågor om och samtalar här kring tro.

Kan det finnas en rädsla för religion och kyrka hos dem som tvekar att närma sig kyrkan?

— Ja, det tror jag. Dels finns det en rädsla för religion, den kan ibland vara helt befogad. Det finns ju väldigt många troende människor både historiskt och i nutid som på något sätt är fanatiska och där blir man väldigt blind för andras situation eller uppfattning och ibland även för andras värde. Den fanatiska delen av religionen kan nog vara ganska svår att förstå. Det tror jag man kan vara rädd för även när man närmar sig Svenska kyrkan som ju annars är väldigt "medel-svensson". Du får vara vad du vill och tro vad du vill.

Anita tar även upp rädslor för det som är på allvar, som exempelvis sorg.

— Människor är väldigt rädda för sorg. Sällan för sin egen men för andras sorg. Det är som om vi är lite valhänta inför det som är på allvar och vi menar ju allvar i kyrkan. Man kan ju skoja om stororden, om barmhärtighet, nåd och tro. Men vi menar ju allvar med det.

En förutfattad mening kan vara att man tror att man måste vara på ett visst sätt för att få vara med i kyrkan.

— Ja, jag tror att det stämmer för ganska många. Jag möter fördomar ibland, till exempel som när folk säger till mig att de inte tror på samma sätt som jag gör, utan att egentligen veta *hur* jag tror. Men jag kan också se i en yngre generation att man faktiskt inte har några fördomar längre. Det kan bero på att man inte riktigt har samma kunskap som förr och det gör att det också kan finnas färre förutfattade meningar och en större nyfikenhet.

I år är det det ekumeniska året. Ekumenik handlar om en samverkan mellan olika kyrkor och samfund.

— Jag tänker att kyrkan i grund och botten är någonting som är i bestämd form, att det finns bara en kyrka och det är Kristi kyrka på jorden. Att kyrkan är splittrad i flera har sin grund i människans syndfullhet, att vi inte har klarat av historiskt sett att hålla samman. Olika uppfattningar och olika sätt att se på saker har skapat splittring, istället för att skapa mångfald. Det är ingenting som går att förändra i en handvändning. Men jag tänker ändå att det är bra att den kristna kyrkan har många ansikten, att hon också kan spegla att vi människor är väldigt olika.

Måste man tro för att vara med i kyrkan?

— Man får gå i kyrkan, vara medlem av vilket skäl man vill och man får gå i gudstjänst. Man måste inte vara troende. De allra flesta människor som man pratar om tro med säger sig ju ändå tro, fast på sitt eget sätt. Och det tror jag faktiskt gäller för alla människor. Även vi som säger att vi är kristna, så har vi ju vår egen relation med Gud, säger Anita och fortsätter:

— Ingen kommer att ifrågasätta varför du är där. Du är välkommen ändå. Och man behöver inte kunna någonting och det går inte att göra fel.

Text: Ewa Linnros

Hör hela intervjun med kyrkoherde Anita Elweskiöld hör du via QR-koden eller på hemsidan:
www.svenskakyrkan.se/ekero/radio
"Tusen år till nr 50"

KONFIRMATION

En upplevelse utöver det vanliga som du aldrig kommer glömma.

Anmäl dig nu för att inte missa ditt livs äventyr. Sista anmälningsdag 23 september via vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/ekero/konfirmation

STHLM

STHLM-gruppen ses varannan onsdag för att beröra olika teman.

Vi börjar med att fika tillsammans för att sedan samtala, pyssla och hitta på andra aktiviteter såsom film och musik.

I den här gruppen har vi ett hemmaläger på hösten och ett på våren. Då får vi utforska Stockholm tillsammans t.ex. besöka kyrkor, gå på stan och andra nöjen.

- Kick-off 5 oktober i Ekebyhovskyrkan
- Varannan onsdag kl 17.00-19.30
- En lördag under våren tillsammans med de andra grupperna
- Hemmaläger en helg ht 25 & en vt 26
- Konfirmation 23 maj
- Antal 15 platser
- Ingen kostnad

SÄLEN

Här kan man åka skidor och snowboard, prova på olika vinteraktiviteter eller bara bygga snögubbar och ha kul tillsammans. Under dagarna kommer vi diskutera, dramatisera och skapa kring ämnen som handlar om tro och liv.

Det blir också tävlingar, lekar och andra gemensamma aktiviteter, men visst blir det en del tid i backen också. Alla är välkomna att anmäla sig till gruppen, både du som aldrig eller sällan stått på skidor, och du som är van.

- Kick-off 5 oktober i Ekebyhovskyrkan
- Träffas en söndag i månaden
- En lördag under våren tillsammans med de andra grupperna
- Förlägger 17-18 januari
- Läger 5-12 april
- Konfirmation 18 april
- Antal 25 platser
- Kostnad 3 000 kr (inkl liftkort) + 500 kr om du vill hyra utrustning

BREVIK

Ett härligt sommarläger i Brevik utanför Norrköping! Här kan vi bada vid den egna stranden, köra olika bollsporter och använda grillplatsen. Vi kommer fira midsommar tillsammans på klassiskt vis med tävlingar, lekar, dans och sång. På dagarna kommer vi även fundera över frågor som handlar om tro och liv. Det blir spännande diskussioner, skapande, lek, film och musik.

- Kick-off 5 okt i Ekebyhovskyrkan
- Träffar en gång i månaden (olika dagar)
- En lördag under våren tillsammans med de andra grupperna
- Läger 15-24 juni
- Konfirmation 27 + 28 juni
- Antal 25 platser
- Ingen kostnad

TALLNÄS

Läger i Småland som kommer bli en fantastisk upplevelse!

Här bor vi i härlig natur vid en fin sjö. På gården finns stor badplats, fotbollsplan och nyrenoverad sporthall som ger oss möjlighet till en massa roliga gemensamma aktiviteter. En dag kommer vi dessutom åka iväg på en äventyrsutflykt.

Dagarna innehåller också fördjupning i ämnen som handlar om tro och liv. Det blir intressanta diskussioner, skapande och olika roliga övningar.

- Kick-off 5 okt i Ekebyhovskyrkan
- Träffar en onsdag i månaden
- En lördag under våren tillsammans med de andra grupperna
- Läger 4-12 augusti
- Konfirmation 15 + 16 augusti
- Antal 25 platser
- Ingen kostnad

Historiens vingslag

Orgeltrampare — ett utdött yrke

På en av de så kallade registerandragen till Munsö kyrkas orgel står det *calcant*. Ordet kommer från latinets *calcare* som betyder trampa. När organisten drar i detta registerandrag pingar en liten klocka på baksidan av orgeln — en signal till att börja trampa!

För att få luft till orgelns pipor behövs något som alstrar luft, detta sker vanligast med hjälp av en elektrisk fläkt. Men innan elektrifieringen fick luften till magasinet trampas av orgeltrampare, allt ifrån en person till flera, beroende på hur stor orgeln var.

I Munsö kyrka räckte det med en orgeltrampare som även kallades kalkanter. Den kyrkliche befattningshavaren som var anställd för att trampa luft i orgelns bälgar, hade ofta även uppgiften som ringare.

När man söker i Riksarkivet på orgeltrampare och Ekerö får man sex träffar. Endast en av dessa har vi lyckats lokalisera vidare och det är Johan Fredrik Flodin.

Han föddes 1835 i Ärla församling i Södermanlands län. Från 1860-talet bodde han på Fredriksberg, vilket idag är Nyckelbyvägen 17. Här bodde han fram till sin död 1930.

Utöver orgeltrampare var han arrendator och torpare. Han gifte sig 1866 med Kristina Charlotta, född 1838. Hon hade sonen Carl August sedan tidigare och hon och Johan Fredrik fick fyra gemensamma barn: Ida Mathilda född 1865, Fredrik Eskil född 1867, Elin Charlotta, född 1870 och Johan Emil född 1873 (men avliden samma år.)

Johan Fredrik blev 95 år och ligger begravd på Ekerö kyrkogård. Johan Fredrik Flodin är Niclas Ljungfeldts farfars mormors pappa.

— En anekdot är att han i sin höga ålder avled 129 år efter sin pappa Anders Flodins födelse, berättar Niclas.

Några berättelser från Johan Fredriks arbete som orgeltrampare har vi inte funnit. Det finns däremot några andra beskrivningar kring orgeltrampare som följer här:

Utdrag ur "Fattigvården och framväxten av dagens offentliga äldreomsorg", Jönköpings universitet:

Det var långfredagens högmässa och min far, Paul Grafström, satt vid kyrkorgeln och spelade den långa Litanian som på den tiden inledde kyrkotexten om Jesu lidande på korset. Kyrkorgeln fick sin luft och kraft genom att en "orgeltrampare", nämligen August Larsson som även var kyrkvaktmästare, gav luft åt orgeln med två stora trampor som, uppbundna av tjocka rep, försörjde orgeln med luft. Till min fars förskräckelse hördes en duns från skrubben där tramporna fanns, och gamle August tittade fram och viskade: "Nu ä dä faalit, nu rök repet!" Med ackompanjering av de absolut sista resterna av luft i orgeln sjöng kyrkokören den sista strofen i Litanian: "Herre förbarma Dig över oss"

Utdrag ur "Den lustgård som jag minns" av F.G. Bengtsson:

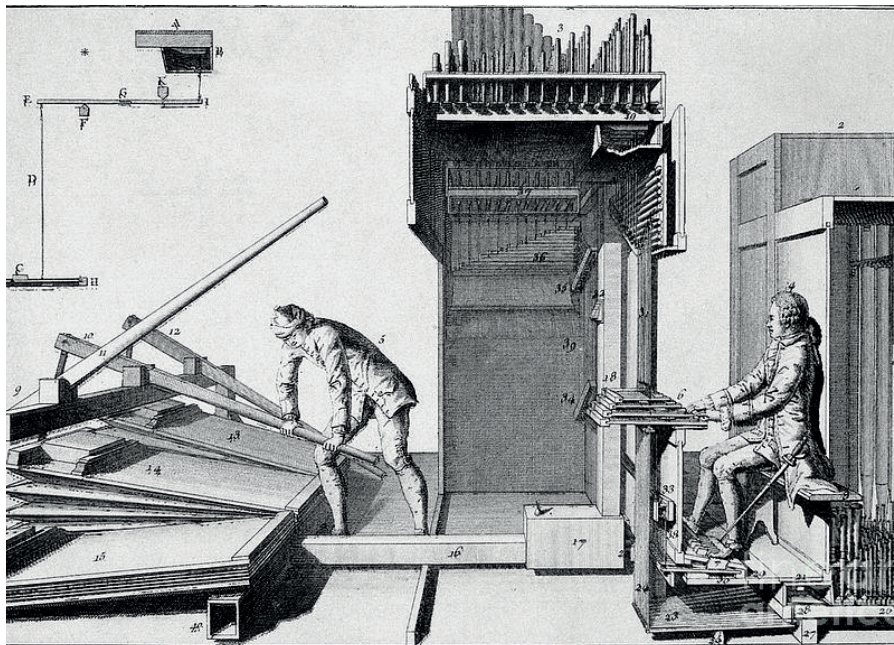
"Funktionen som orgeltrampare hämmades ofta av en mängd råttor i piporglarna, varvid späda råttungar pepo fel ton, eller stundom vägrade släppa fram någon ton alls."

Text: Ewa Linnros

Ur dikten "Vinterorgel"
av Erik Axel Karlfeldt

Tungt trampar Eol, alltid beredd,
sin flåsande bälgs
och håller väderkistan försedd
från helg till helg.

Bild till höger: Gravyr från Bédos de
Celles: L'art du Facteur d'Orgues, 1776.

Organist Leif Asp demonstrerar orgeltrampning

Munsö kyrkas orgels "registerandrag"

Registerandrag för signal till orgeltramparen

Registrerade med yrkestiteln orgeltrampare, Ekerö

Folkräkningsår: 1880

Broman, August Vilhelm född 1838. Hemförsamling: Lovö. Hemort: Fattighuset. Civilstånd: ogift

Malm, Johan Erik född 1817. Hemförsamling: Adelsö. Hemort: Stafkulla. Civilstånd: gift

Öberg, Erik född 1815. Hemförsamling: Munsö. Hemort: Lilla Norrby lägenhet (senare Norrby gård). Civilstånd: gift

Folkräkningsår: 1900

Segerberg, Johan Reinhold född 1855. Hemförsamling: Sänga. Hemort: Fattighuset. Civilstånd: ogift

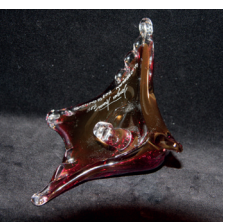
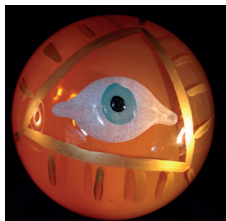
Folkräkningsår: 1910

Bergsten, Karl Johan född 1831. Hemförsamling: Färentuna. Hemort: Fattigstugan (tidigare Jätuna). Civilstånd: änklings

(Känner du till något om ovanstående personer får du gärna höra av dig till: ewa.linnros@svenskakyrkan.se)

Johan Fredrik Flodin som du läser om i artikeln, förekommer i tre folkräkningsår. Hemförsamling är Ekerö i alla folkräkningsåren, hemort ändras från Fredriksberg till Nyckelby. Fredriksberg låg dock i Nyckelby så förmodligen var han bosatt i samma torp. Han står som orgeltrampare i alla tre folkräkningsåren, men 1890 står även "arrendator". 1900 står det bara orgeltrampare men 1910 står utöver orgeltrampare också "lägenhetsinnehavare".

Källor: Riksarkivet, Förvaltningshistorisk ordbok, "Den lustgård som jag minns" av F.G. Bengtsson, Fattigvården och framväxten av dagens offentliga äldreomsorg/Jönköpings universitet.

Mellan himmel och jord

När man passerar kyrkporten på Ekebyhovskyrkan kommer man till en glaslanternin. Här hänger glaskonstverket "Mellan himmel och jord".

Genom konstverket som består av 153 glasföremål, bryts ljuset och reflekteras och ger en varm färg åt entrén.

Antalet 153 är symboliskt.

I Johannesevangeliet berättas det att lärjungarna drar upp 153 fiskar när de lyssnat på Jesu råd och anvisningar. 153 symboliserar samtliga då kända folk i världen, som alla ska nås av det kristna budskapet. Det inkluderar även oss som befinner oss under konstverket.

Vid renoveringen av Ekebyhovskyrkan 2009 byggdes en helt ny entré och ett ljust, rymligt kyrktorg med en glaslanternin. Den öppna, ljusa miljön har gjort kyrktorget till en omtyckt samlingsplats och mötespunkt både vardagar och helger.

I samarbetet mellan en inredningsgrupp och arkitekt Kerstin Åkerstedt föddes Kerstin idén om ett glaskonstverk som skulle förstärka symbolspråket och gestalta andliga dimensioner.

Varje enskilt glasföremål står för något: Guds allseende öga, fem blodsdroppar, fyra evangelister, tolv lärjungar, ormen, löv och frukter, duvan som den Heliga Anden etc. Järns spiral som bär konstverket står för skapelsen, tidens och livets gång, solens och planeternas eviga kretslopp.

Vid gudstjänsten den 19 september 2010 invigdes konstverket. Glasfigurerna är skapade av sjutton avgångselever på Kosta Glasskola som ett examensarbete tillsammans med glasblåsaren Tuomo Nieminen. Järns spiral smiddes på Färingsö av Yngve Nordmark och Lennart Arlinger.

Förklaring till några av glasföremålen:

Guds allseende öga — Ögat vakar över oss människor

Duvan — Den helige Ande

12 runda sfärer med eldslågor — Elden representerar den helige Anden, klotet gestaltar apostolns huvud

5 blodsdroppar — Symbol för Kristus och hans försoningsoffer, Jesu fem sår

En mötesplats med fokus på livskraft

En kyrkogård väcker minnen av dem vi saknar men är också en plats som handlar om livet. Vår strävan är att kyrkogårdarna är en naturlig mötesplats med fokus på livskraft, meningsfullhet och medskapande, både för människor och djur.

Genom att tillverka och sätta upp fågelholkar samt skapa platser för pollinerande insekter, skapas förutsättningar för både den yttre och inre växtkraften.

Kyrkogårdsförvaltningen arbetar med fem av FN:s globala mål: hållbarhet, hälsa, biologisk mångfald, inkluderande och fredliga samhällen samt att bekämpa klimatförändringarna.

Förvaltningen månar om kulturarvet och precis som i kyrkorna, är kyrkogårdarna en plats där historiens vingslag är starkt närvarande. Via QR-koder vid några av gravarna kan du lyssna på berättelser och människoöden.

Vaktmästarna på kyrkogårdarna har ett minst sagt omfattande arbete. Utöver skötseln av de allmänna ytorna tar de hand om de gravplatser där gravrättsinnehavarna har beställt gravskötsel.

— Vi rensar ogräs, vattnar blommor och i många fall planterar vi också på gravarna, berättar Alva Ledung som arbetar som vaktmästare på Ekerö kyrkogård.

Det finns grundskötsel, säsongsplantering och under året kommer vi även att införa ett perennpaket som nytt skötselalternativ.

— Det är ett hållbarare alternativ än de ettåriga växter vi erbjuder i dagsläget, förklarar Alva.

Valet av blommorna gör vaktmästarna och det har sina naturliga skäl.

— Vi måste anpassa växterna efter läget på graven. Vi har gravområden som står i sol hela dagarna och de som ligger i skugga. Utöver växtläget anpassar vi planteringen efter höjden och texten på gravstenen. Allt det tar vi i beaktande och använder våra kunskaper för att göra det så bra som möjligt, berättar vaktmästare Marie Winnell Sjöblom som också arbetar på Ekerö kyrkogård.

Arbetet med att hjälpa till med den biologiska mångfalden görs på många sätt. Genom att låta gräset växa fritt på sina ställen ökar den biologiska mångfalden. Mindre intensiv skötsel av gräsmattor där växter får gå i blom innan de klipps ner, gynnar gräsmarksarter som bin och fjärilar.

— Vi lämnar kvar löv och hackar upp dem med gräsklipparen så att maskarna kan ta upp löven och ge näring istället för att använda för mycket kemikaliskt framställda gödningsmetoder, säger Alva och Marie tillägger:

— Vi använder inga kemiska bekämpningsmedel.

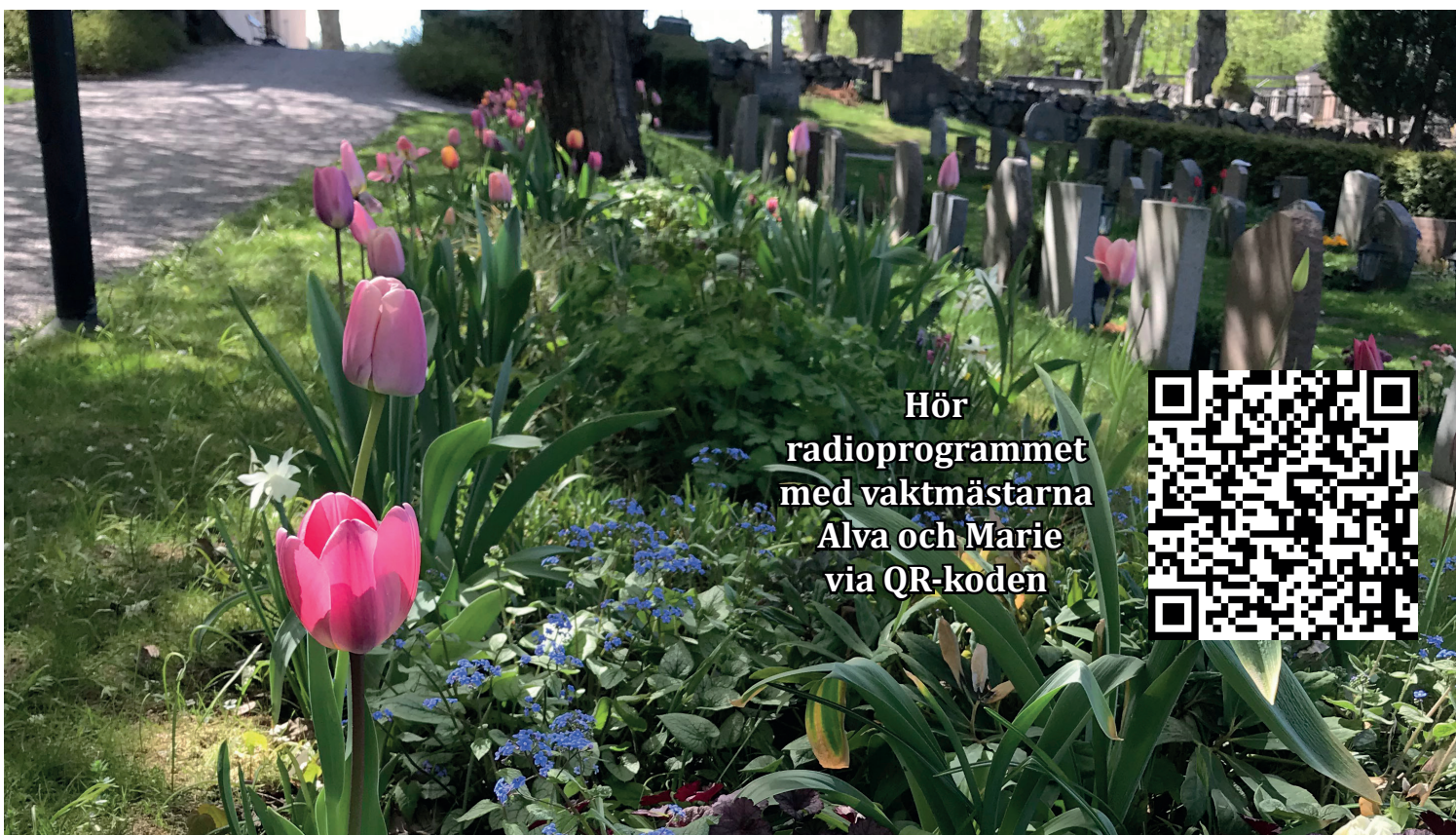
Även gravstenar som förvaltningen får tillbaka när en familj har lämnat tillbaka gravrätten, återvinns.

Tre nya gravkvarter invigs på Ekerö kyrkogård: Lillgården, Klang och Tilia. Det är återlämnade kistgravar som nu har gjorts om till två askgravlundar och en askgravplats. Dessa gravskick är, som namnet antyder, gravar för askor och inte urnor. Det är olika typer av gravskick med gemensam gravplatsyta som kyrkogårdsförvaltningen sköter. Namnen kommer också från de tidigare gravarna. Lillgården är den plats där de begravda bodde, Klang är namnet på familjen som haft graven tidigare och Tilia är askgravplatsen som ligger på kyrkogårdens äldsta gravområde där det växer lindar. Tilia är det vetenskapliga namnet för lind.

Välkommen att besöka kyrkogårdarna. Här finns ett lugn, något som Marie håller med om.

— Framförallt när man kommer tidiga morgnar. Då kan jag uppleva en enorm frid över kyrkogården.

Vill du veta mer om gravskötsel, gravskick och biologiskt mångfald, finns mer information på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/ekero/kyrkogardsforvaltningen

Hör
radioprogrammet
med vaktmästarna
Alva och Marie
via QR-koden

Sommarmusik

Juli

- 06 Sön kl. 18:00 Munsö kyrka
Världens första morgon. Sånger om paradiset och eremiter. Hanna Rydén: sång, Malena Karlsson: piano.
- 13 Sön kl. 18:00 Adelsö kyrka
Trio med toner av jazz och visa. Maja Gardemark: sång, Leo Bengmark: piano, Jakob Einarsson: bas.
- 15 Tis kl. 19:00 Drottningholms slottskyrka
Musik som förenar. Musik av bl.a. Corelli, Muffat och Rebel. Ann Wallström: violin, Mayumi Kamata: cembalo.
- 17 Tors kl. 19:00 Ekerö kyrka
Musik i sommarkväll: Från jazzens pärlor till Jussis höjder. Mikael Stenbaek: sång, Daniel Stenbaek: piano.
- 22 Tis kl. 19:00 Drottningholms slottskyrka
Sweeter than roses. Musik av bl.a. H Purcell, A Vivaldi, G F Händel och J H Roman. Karin Frölén: sång, Eva Karpe: orgel.
- 24 Tors kl. 19:00 Ekerö kyrka
Musik i sommarkväll. In tempore belli. Emma Baiguera, Francesco Molmenti, Davide Moneta: Italiensk gitarrtrio spelar musik av Rameau, Bach och Vivaldi.
- 27 Sön kl. 18:00 Adelsö kyrka
Harpoklanger och stråktoner. Margareta Nilsson: harpa, Gentilis Pop Kårfors: violin.
- 29 Tis kl. 19:00 Drottningholms slottskyrka
Svindlande polyfoni - svunna seklers harmoni! Triosonater av bl.a. J S Bach. Per Gross och Dan Laurin: blockflöjter, Anna Paradiso: cembalo.
- 31 Tors kl. 19:00 Ekerö kyrka
Musik i sommarkväll.
Passacaglia della vita – Livets gång. Musik av C Monteverdi, B Strozzi, G F Sances m.fl. Viveca Axell Hedén: sopran, Nora Roll: gamba, Kerstin Baldwin Sterner: organist.

Augusti

- 03 Sön kl. 18:00 Munsö kyrka
Jazziga klanger i sommarkvällen. Erika Hammarberg Trio.
- 04 Mån kl. 19:00 Drottningholms slottskyrka (K)örhången. Tysk-skandinavisk musik med bl.a. J S Bach: Jesu meine Freude. Per Borins Vokalensemble, dir: Per Borin.
- 08 Fre kl. 18:00 Ekerö kyrka
Ekerö körveckas finalkonsert "Förklädd Gud" framförs sceniskt m.m.
Ekerö körveckas kör, Kristina Hansson Unander: sopransolist, Lars Arvidsson: bassolist, Mattias Wager: organist, Kerstin Baldwin Sterner: dirigent, Anci Hjulström: regi. Biljetter 100 kr/person säljs via biletto.se, bokhandeln i Ekerö Centrum eller på expeditionen i Ekebyhovskyrkan. Jämna kontanter eller Swish.
- 10 Sön kl. 18:00 Adelsö kyrka
Crescere et florere. Maria Säfsten spelar på Strandorgeln från 1829.
Ingår i "Mälaröarnas orgeldagar".
- 12 Tis kl. 19:00 Drottningholms slottskyrka
Orgelkonsert. Johannes Skoog: hovorganist. Ingår i Mälaröarnas orgeldagar.
- 14 Tors kl. 19:00 Ekerö kyrka
Orgelkonsert "Dieterich Buxtehude i kvinnors sällskap". Musik av Dieterich Buxtehude, Elisabetta da Gambarini, Valborg Aulin, Jeanne Demessieux. Kerstin Baldwin Sterner: organist. Ingår i "Mälaröarnas orgeldagar".
- 20 Ons kl. 18:00 Munsö kyrka
Gospel och country. Entré: 200 kr, betalas via Swish vid ingången. Kom i god tid för att undvika kö!

Kalender

Gudstjänster & mässor

Söndag 6 juli

Högmässa 11:00, Ekerö kyrka

Söndag 13 juli

Gudstjänst 11:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 20 juli

Högmässa 11:00, Ekerö kyrka

Söndag 20 juli

Gudstjänst 18:00, Munsö kyrka

Söndag 27 juli

Gudstjänst 11:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 3 augusti

Högmässa 11:00, Ekerö kyrka

Söndag 10 augusti

Ekebyhovsmässa 11:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 17 augusti

Gudstjänst 18:00, Munsö kyrka

Söndag 24 augusti

Gudstjänst 11:00,
Ekebyhovskyrkan
Gudstjänst 18:00, Adelsö kyrka

Söndag 31 augusti

Högmässa 11:00, Ekerö kyrka
Gudstjänst 15:00, Drottningholms
slottskyrka
Mässa 18:00, Munsö kyrka

Onsdag 3 september

Veckomässa med ungdoms-
medverkan 19:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 7 september

Ekebyhovsmässa 11:00,
Ekebyhovskyrkan
Mässa 18:00, Adelsö kyrka

Onsdag 10 september

Veckomässa med ungdoms-
medverkan 19:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 14 september

Högmässa 11:00, Ekerö kyrka
Gudstjänst 18:00, Munsö kyrka
*Lovö kyrka Sammanlyst till Ekerö
kyrka 11:00*

Onsdag 17 september

Veckomässa med ungdomsmedver-
kan 19:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 21 september

Gudstjänst 11:00,
Ekebyhovskyrkan
Gudstjänst 11:00, Rörby gård
Gudstjänst 18:00, Adelsö kyrka

Onsdag 24 september

Veckomässa med ungdomsmedver-
kan 19:00,
Ekebyhovskyrkan

Söndag 28 september

Familjegudstjänst med små och
stora 11:00,
Ekebyhovskyrkan
Gudstjänst 15:00, Drottningholms
slottskyrka
Mässa 18:00, Munsö kyrka
Välkomnande av nyinflyttade i
gudstjänsten

*Med reservation för förändringar.
Aktuell information:
www.svenskakyrkan.se/ekero*

Sopplunch

Varje torsdag 11:30-13:00,
Ekebyhovskyrkan.
Kostnad: 50 kr kontant eller Swish.
Barn upp till 6 år gratis.

Handarbetscafé i sommar

Handarbete och gemenskap med fika.
Ta gärna med egna handarbeten.
Passar för alla. proffs som nybörjare.
Torsdagar 3/7-14/8 13:00,
Ekebyhovskyrkan.

Hos oss finns något för alla!

**Barn, ungdomar, vuxna och pensionärer — här är
ett axplock av våra verksamheter:**

- Öppen förskola • Barnkörer
- Ungdomsverksamhet
- Konfirmation
- Vuxenkörer
- Pilgrimsvandring • Retreat
- Sopplunch • Handarbetscafé
- Samtalsgrupper • Sorgegrupper

Du hittar mer information på vår hemsida:
www.svenskakyrkan.se/ekero eller via QR-koden.

Har du inte tillgång till dator? Välkommen att kontakta oss: 08-560 387 00 eller besök Ekebyhovskyrkans expedition, Björkuddsvägen: 2. Vi finns här för dig!

Svenska
kyrkan

Rösta för en *ljusare framtid*

Gemenskap, hopp eller tröst i livets svåra stunder.
Vad du än röstar för, påverkar det Svenska kyrkans
arbete och gör stor skillnad i människors liv.

Rösta i
kyrkovalet
8–21 sept!

svenskakyrkan.se/ekero/kyrkovalet-2025

21 SEPTEMBER ÄR DET KYRKOVALET

Svenska kyrkan är demokratiskt uppbyggd. Genom att rösta i kyrkovalet påverkar du vad kyrkan ska göra.

I kyrkovalet röstar du om:

- Vad kyrkan ska göra – den strategiska inriktningen.
- Vad det får kosta – budgeten och fördelningen av resurser.
- Hur det går under tiden – att följa upp och utvärdera den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, undervisa i och berätta om kristen tro, och att möta och hjälpa utsatta människor.

KYRKOVALET I EKERÖ PASTORAT

Till kyrkofullmäktige i Ekerö pastorat finns fyra nomineringsgrupper: De gröna i Svenska kyrkan, Kyrkans Bästa, POSK och Socialdemokraterna. Här följer en kort presentation från grupperna.

DE GRÖNA I SVENSKA KYRKAN

Vi vill att kyrkan blir en naturlig plats för gemenskap och handlingskraft, i en tid när den värld så som vi känner den sakta förändras. Kyrkan ska utgå ifrån de globala målen och vara en drivande kraft i omställningen. Bland annat genom att:

- Minska miljö- och klimatpåverkan genom ansvarsfull förvaltning av mark och skog. Bruka utan att förbruka.
- Stärka den biologiska mångfalden.
- Verka för energieffektivisering samt fossilfri energi.
- Optimera användningen av kyrkans lokaler för att skapa levande mötesplatser för alla åldrar.
- Vara en plats för empati och för vår existentiella hälsa. Där alla är välkomna.

Vi vill se kyrkan som en tydlig samhällsaktör som skapar inkludering, samhörighet, rättvisa, mening och hopp. Samtidigt som den fortsätter vara en plats för fred och försoning i oroliga tider. En kyrka som på ekoteologisk grund visar på ledarskap och samarbete i strävan mot ett långsiktigt hållbart samhälle.

<http://www.degronaisvenskakyrkan.se/>

Kandidater i De gröna i Svenska kyrkan Mälaröarna Ekerö:

Lisa Lindberg, 33 år. Studerande inom folkhälsovetenskap
Peter Lindberg, 37 år. Drift- och teknikchef

KYRKANS BÄSTA (KB)

Kyrkans Bästa är en lokal nomineringsgrupp som särskilt värnar om kulturarvet i Ekerö pastorat. Vi vill att alla våra fyra medeltida kyrkor och deras församlingar ska få möjlighet att leva och utvecklas på likvärdiga villkor och med respekt för varje församlings kultur och tradition. Kyrkans bästa har ordförandeposten i Kyrkorådet, Gunilla Blom.

Kandidaterna på vår valsedel är djupt förankrade i sin kyrka. Fråga dem om allt du vill veta!

Kontakt: gunilla.blom@svenskakyrkan.se

PARTIPOLITISKT OBUNDNA I SVENSKA KYRKAN (POSK)

Vi, som ställer upp för POSK i kyrkovalet, är alla på olika sätt engagerade i pastoratets verksamhet. Med våra erfarenheter och kunskaper vill vi bidra och arbeta för en fortsatt positiv utveckling av verksamheten i Ekerö pastorat.

Vi vill arbeta för:

- Ett rikt gudstjänstliv
- En fortsatt rik musikalisk verksamhet för olika åldrar
- Mötesplatser för den som är nyfiken på kristen tro

Vi vill att våra församlingar ska kännetecknas av:

- Tillgänglighet, mångfald och respekt
- Möten över generationsgränserna
- Verksamheter som främjar ett gott samhälle
- Att allas kompetenser ska tas tillvara

Vi vill värna om:

- Kulturarvet – våra kyrkor och kyrkogårdar
- Det pågående arbetet för klimat och miljö
- Ett fortsatt engagemang i Kyrkornas Secondhand

Mer information finns på <https://www.posk.se/ekero/>
Kontakt:

Marianne Abrahamsson: marianneabrahamsson@telia.com
Roland Johansson: rond@telia.com

ARBETAREPARTIET - SOCIALDEMOKRATERNA (S)

Vi Socialdemokrater ser att fokus för Svenska kyrkan i Ekerö pastorat bör vara att sätta människors behov i centrum genom att visa lyhördhet och omsorg vid alla kontakter. Öka samhörigheten. Att ansvara för att hålla våra kyrkor och kyrkogårdar öppna och välvärdade. Att skapa en god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter för alla anställda.

Socialdemokraterna har funnits med i många år, representerade i kyrkofullmäktige, kyrkoråd och utskott både som ordföranden och sakkunniga. En röst på en s-kandidat ger röst på en person med starkt engagemang för demokrati och för pastoratets församlingar.

Mer info finns på Socialdemokraterna i Ekerö, vår hemsida och Facebook.

Kontakt: daniel.roxstrom@socialdemokraterna.se

MER INFORMATION OM KYRKOVALET

www.svenskakyrkan.se/ekero/kyrkovalet-2025 • www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

RADIO

Hör om kyrkovalet på vår hemsida: [https://www.svenskakyrkan.se/ekero/radio:program nr 45](https://www.svenskakyrkan.se/ekero/radio:program%20nr%2045).
28 augusti medverkar representanter för nomineringsgrupperna inom Ekerö pastorat, i Radio Viking 101,4 kl 9-10. Det programmet finns på vår hemsida fr.o.m. 29 augusti.

Medlemskap

*I Svenska kyrkan finns det plats för dig som tror – eller tvivlar.
Du är välkommen till kyrkan oavsett om du är medlem eller ej.*

Som medlem hjälper du Svenska kyrkan att jobba för:

*Förutom de aktiviteter de flesta förknippar med kyrkan;
gudstjänster, dop, vigslar, begravningar och konfirmandarbete,
gör vi också betydelsefulla insatser i samhället och världen.*

Som medlem i Svenska kyrkan bidrar du bland annat till:

- Mötesplatser för att motverka ensamhet och isolering
- Stöd och hjälp för den som behöver
- Verksamheter och läger för barn och unga
- Bevarandet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och föremål
- En levande musikverksamhet
- Internationellt hjälparbete
- Ett aktivt miljöarbete
- Närvaro på sjukhus och fängelser

Ja, jag vill bli medlem i Svenska kyrkan!

Fyll i dina uppgifter och skicka eller lämna talongen till oss så kontaktar vi dig.

Namn.....

Personnummer.....

E-post eller telefon.....

Skicka till Ekerö pastorat, Box 116, 178 22 Ekerö eller lämna in den på vår expedition i Ekebyhovskyrkan, Björkuddsvägen 2, Ekerö.

*Du är också välkommen att kontakta oss så skickar vi dig en blankett.
08-560 387 00 • ekero.pastorat@svenskakyrkan.se*

**Svenska
kyrkan**

Ekerö
pastorat